

מועצת שמאי המקרקעין
הוועדה לתקינה שמאית

מדינת ישראל
משרד המשפטים

תאריך: 16/10/2024

נספח ג' לתקן מספר 1.1 - המלצה לעריכה צורנית של שומת מקרקעין מקיפה

בהמשך להוראות שקבע מנהל בתי המשפט בדבר הצורה והמבנה של מסמך שמוגש לבתי המשפט¹, מוצאת הוועדה לתקינה שמאית מקום להמליץ לשמאי המקרקעין על עריכה צורנית נאותה של שומות מקרקעין מקיפות, שמוגשות בהליך שיפוטי. להלן הכללים הצורניים המומלצים:

- המסמך הממוחשב יוגדר בגודל A4 (29.7 X 21 ס"מ). אם דרושה הגשה מודפסת, אזי קובץ השומה הממוחשב יודפס על גבי נייר לבן בגודל A4 וייחתם בחתימת ידו של השמאי שערך אותה.
- יוגדרו שוליים של 2.0 עד 2.5 ס"מ מכל צד.
- בכותרת העליונה של העמוד הראשון של השומה ישובץ תוכן המהווה את "סמל הפירמה" (לדוגמה שם החברה, שמות השמאים שבמשרד סמליל וסימני עיצוב מזהים). הכותרת העליונה בעמוד הראשון תוכל להיות מעוצבת וצבעונית בגובה של עד 4 ס"מ מהשול העליון של הדף.
- בעמודי השומה הבאים (שאינם העמוד הראשון) תתאפשר כותרת חלקית עם שם החברה ו/או שם השמאי בגובה שאיננו עולה על 2 ס"מ.
- תותר כותרת תחתונה בכל עמוד שבה פרטי ההתקשרות עם המשרד או השמאי.
- המסמך ייכתב בגופן עברי אחד. הגופן יהיה קל לקריאה כגון David או Arial או Calibri או גופן דומה להם ובצבע שחור.
- גודל הגופן בפסקאות המלל יהיה 12 נקודות והכיתוב בכותרות יוכל להיות מוגדל עד לגודל 13 נקודות.
- סעיפי השומה הראשיים ימוספרו בספרות. סעיפי משנה ירשמו במספרים ו/או אותיות בהזחה של עד 0.5 ס"מ משול הפסקה הקודמת.
- בין סעיפים ראשיים יישמר רווח מוגדל.
- הדגשות של מלל ייעשו באמצעות גופן מעובה (bold) או בקו תחתון (underline). יעשה שימוש מצומצם ביותר בהדגשה בקו כפול. לא יעשה שימוש בכתב מוטה כלל.
- קישורים לסימוכין במרשתת ירשמו בגופן לועזי קריא ושכיח בצבע כהה שאיננו שחור.
- הערות שוליים ירשמו בגופן בגודל שבין 9 לבין 11 באותו הגופן שבו ערוך המלל שבמסמך השומה ובצבע

¹ הוראות שנקבעו לפי תקנות סדר הדין האזרחי התשע"ט-2018 ([קישור](#))

יג. המרווח בין השורות יהיה של שורה וחצי. המרווח בין האותיות יהיה רגיל.

יד. עמודי השומה ימוספרו ברצף בתבנית " עמוד ... מתוך ... עמודים". מספר העמוד יופיע בחלקו התחתון של הדף בצד השמאלי או האמצעי.

טו. טבלאות יוצמדו לגבול הימני של הפסקאות בהן משובצות. הגופן בטבלה לא יפחת מגודל 9. כותרות הטבלה יוכלו להיות מוצללות בצבע אפור בהיר. הרקעים של תאי הטבלה יוכלו להיות מוצללים בצבעים בהירים לצורך סימון או הדגשה של נתונים מסויימים בטבלה.

טז. תמונות, מפות ותשריטים שישובצו בשומה יהיו ככל האפשר צבעוניים וימוסגרו במסגרת שחורה בקו יחיד דק בעובי של עד 1.5 נקודות. בשורת כותרת מיושרת לימין תיכתב מהות התמונה, המפה או התשריט והמקור להם.

יז. ציטוט מלל שיוקלד לגוף השומה מתוך מקור חיצוני ייעשה באמצעות סימון בגרשיים תוחמים משני צידי המלל ובאמצעות הַזְחָה מיושרת של שולי הקטע המצוטט ביחס לגבול הימני והשמאלי של הפסקה שבה הציטוט נרשם. המלל המצוטט יירשם בגופן הרגיל שבו ערוכה השומה וביישור לשני הצדדים. הדגשות שאינן מופיעות במקור יסומנו בסוגריים במילים "ההדגשה איננה במקור".

יח. נספחים לשומה ימוספרו באותיות. רשימת הנספחים תרשם כרשימה מיושרת לימין, שתופיע לאחר החתימה של השמאי וההצהרות או בעמוד נפרד בסוף השומה. אות הנספח ומהות הנספח יופיעו בחלקו העליון של הדף הראשון של כל נספח.

דוגמה לשומה מלאה ודוגמה לשומה מקיפה, שבה הוטמעו הכללים הצורניים הללו, מצויה כקובץ פתוח בנספח א' ונספח ב' לתקן 1.1.